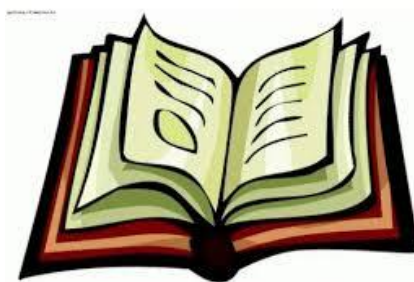

Міністерство охорони здоров'я України
Івано-Франківський національний медичний університет
Бібліотека

Синдром діабетичної стопи
(Бібліографічний покажчик)

м. Івано-Франківськ
2021

Відповідальний за випуск - директорка бібліотеки М. М. Татарин

Укладачі-зав. інформаційно-бібліографічним відділом Г. М. Якимович,
бібліограф I категорії - Н. А. Панкевич

Набір і комп'ютерна верстка – бібліограф I категорії - Н. А. Панкевич

Інформаційно-бібліографічний відділ пропонує бібліографічний покажчик «Синдром діабетичної стопи». До покажчика увійшли книги, автореферати дисертацій, статті з періодичних видань наявні в фондах бібліотеки ІФНМУ. Видання є рекомендаційним. Покажчик може бути використаний у навчальній та практичній діяльності. Рекомендовано науковцям, викладачам, аспірантам, пошукачам, студентам та всім, хто прагне більш досконалого вивчення цього питання. Видання створено на базі електронного каталогу бібліотеки ІФНМУ

ПРОФІЛАКТИКА ДІАБЕТИЧНОЇ СТОПИ

Щодня оглядайте ноги, (зокрема зони між пальцями) та внутрішній бік взуття, щоб виявити пошкодження

Якщо немає змоги самостійно оглядати ноги, залучайте інших людей

Носіть шкарпетки, панчохи без швів. Щоденно замінійте шкарпетки

Використовуйте зволожувальні олії та креми, крім зон між пальцями

ЗОНИ ПОШИРЕННЯ:

- між пальцями
- подушечка стопи
- п'ятка

Обробляйте мозолі тільки у медичних закладах

Регулярно мийте ноги та ретельно витирайте шкіру між пальцями. Температура води має бути нижче 37 °C

Своєчасно повідомляйте лікаря про нові мозолі, ушкодження чи біль у стопі

Щопівроку проходите огляд ніг у лікаря

ЛЮДЯМ ІЗ ДІАБЕТОМ НЕ МОЖНА:

1

ходити босоніж у приміщенні та на дворі, носити взуття без шкарпеток

2

використовувати нагрівачі та грілки для зігрівання ніг

3

мити ноги гарячою водою

4

використовувати хімічні речовини і пластирі для видалення мозолів

5

носити тісне взуття або взуття з грубими краями і нерівними швами

6

носити тісні шкарпетки чи гольфи

7

заокруглювати кути нігтьової пластини під час підстригання нігтів

www.phc.org.ua

Передмова

Синдром діабетичної стопи (СДС) — це цілий комплекс симптомів, які часто стають наслідком ускладненого перебігу цукрового діабету (ЦД), за наявності яких розвиваються такі патологічні зміни стоп, як гнійно-некротичні процеси, виразки та кістково-суглобові ураження, що виникають на фоні специфічних змін периферичних нервів, судин, шкіри та м'яких тканин. Подібне ускладнення є основною медико-соціальною проблемою як для пацієнтів, так і для систем охорони здоров'я в усьому світі. Розповсюдженість хронічних ранових дефектів м'яких тканин нижніх кінцівок у пацієнтів із діабетичною стопою (ДС) — від 4 до 15%. Хворі із діабетичними трофічними виразками стоп становлять 6–10% усіх госпіталізованих осіб із ДС, а термін їх перебування у стаціонарі на 60% триваліший, ніж у пацієнтів без порушення цілісності шкірних покривів. Незважаючи на те, що розповсюдженість і спектр захворюваності на СДС варіюється у різних регіонах світу, у більшості пацієнтів визначають ідентичні шляхи виразкоутворення. Виразки виникають у результаті того, що у людини із ЦД одночасно наявні декілька факторів ризику, причому провідну роль відіграють діабетична периферична невропатія та захворювання периферичних артерій (ЗПА). Невропатія призводить до втрати чутливості та іноді — до деформації стопи. У хворих на невропатію незначні травми (гострі механічні або термічні травми) можуть пришвидшити

виразкування стопи. Більше, ніж у 90% випадків діабетична стопа розвивається у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу.

Головною причиною, по якій розвивається діабетична стопа у хворого з діагнозом цукровий діабет, є висока концентрація цукру в крові. Це призводить до того, що провідність і стан судин порушується, виникає трофічне ураження тканин, яке пацієнт може спочатку не помічати через те, що чутливість кінцівки знижується. Але якщо в ранку або на інше ушкодження на шкірі потрапить інфекція, розвивається виразка. У важких випадках хворому доводиться ампутувати кінцівку.

Факторами ризику розвитку патології стають:

- травми кінцівки;
- розвиток грибка стопи або нігтів, які сприяють швидкому розширенню кордонів виразки;
- порушення кровообігу;
- зайва вага;
- невропатичні захворювання, при яких знижується чутливість кінцівки, і пацієнт перестає помічати пошкодження на них;
- врослий ніготь, що провокує інфікування тканин стопи.

Ознаки діабетичної стопи:

На початковому етапі розвитку діабетична стопа не дає яскравих симптомів, тому пацієнти часто починають звертати увагу на ускладнення вже тоді, коли відбуваються серйозні зміни в тканинах.

Першими ознаками, на які варто звертати увагу, є:

- поява кульгавості;
- відчуття тяжкості в нижніх кінцівках;
- набряклість ніг або їх розпухання;
- відчуття оніміння кінцівок;
- підвищена сухість шкірних покривів на ногах;
- формування на стопі тріщин, які не загоюються тривалий час;
- поява на стопі дрібного висипу;
- часта поява мозолів на стопах;
- зміна відтінку шкіри на ураженій стопі.

Найчастіше кінцівка набуває червоного відтінку, хоча у деяких пацієнтів виглядає блідою або синюватою. На ній чітко помітні пухирі, виразки або ранки. Потові залози на стопі перестають функціонувати.

Без лікування захворювання прогресує. Пацієнт помічає характерні для діабетичної стопи симптоми:

- при невропатичній діабетичній стопі підвищується больовий поріг кінцівки, добре простежується артеріальний пульс, змінюється відтінок шкірних покривів;
- при ішемічній формі епідерміс стає блідим, а кінцівка – холодною, помітна артеріальна недостатність, виникає некроз тканин;

- при змішаній патології неприємні відчуття можуть не турбувати пацієнта, при цьому у нього розвивається артроз або артрит, підвищується ризик переломів і вивихів.

При підозрі на розвиток діабетичної стопи пацієнту важливо якомога раніше звернутися за медичною допомогою. Діагностикою патології займається невролог спільно з ендокринологом. При першому огляді лікар визначає чутливість тканин, рівень оксигемоглобіну в крові, перевіряє кровотік, візуалізує садна, ранки та інші ушкодження.

Після цього призначається додаткове обстеження, яке включає:

- рентгенографію;
- аналіз крові на глюкозу;
- УЗД вен і доплерографію.

Лікування:

Вибір лікування залежить від багатьох факторів: причина, ступінь розвитку патології, загальний стан пацієнта і т. д. На початку хворому підбирають консервативну терапію, яка включає застосування:

- антибактеріальних препаратів;
- знеболюючих засобів;
- препаратів, що сприяють нормалізації рівня цукру в крові або коректують дозу інсуліну;
- лікарських засобів, що нормалізують кровообіг у судинах ніг;
- препаратів для обробки та знезараження виразок;
- діуретиків, антагоністів кальцію.

Якщо своєчасно не почати лікування, виразки пошкодять судини, кістки та інші тканини. У такій ситуації пацієнтові необхідне проведення операції:

Ангіопластика. Під час операції проводять відновлення кровообігу в судинах. Таке втручання дає можливість зберегти кінцівку.

Некректомія. Операція проводиться у разі, коли площа некротичної тканини перевищує 2 см. В ході втручання лікар проводить висічення пошкодженої ділянки, захоплюючи при цьому частково здорову тканину.

Аутовенозне шунтування. Для забезпечення ступні достатньою кількістю крові лікар збирає венозну гілку.

Ендартеректомія. Під час операції проводиться очистка артерій від атеросклеротичних відкладень з відновленням кровообігу.

Стентування артерій. Проводиться, якщо виявлено склеювання судинних стінок. Щоб їх відновити, хірург встановлює в артерію спеціальну сіточку.

На етапі реабілітації лікар може рекомендувати фізіотерапевтичне лікування діабетичної стопи:

УВЧ для поліпшення кровообігу, знеболювання і з метою усунення запального процесу;

- магнітотерапія для стимуляції місцевого імунітету, зміцнення судинних стінок і поліпшення проникності судин;
- фототерапія допомагає прискорити загоєння рани і виразки;
- фонофорез – прискорює процес відновлення пошкоджених тканин.

Крім цього, лікування діабетичної стопи має супроводжуватися лікувальною гімнастикою, дієтою, якісним доглядом за ногами, носінням тільки якісного і зручного взуття. А при появі будь-яких симптомів важливо звертатися за допомогою до лікаря, який проведе комплексне обстеження і підбере відповідне лікування.

Книги

1. 616.481- Василюк С. М.
002.3-089 Синдром діабетичної стопи [Текст]: монографія /С. М. Василюк.
В19 – Івано-Франківськ: ДКД, 2005. – 209 с.

Автореферати

1. 617.586 Антощук Р. Я.
А72 Комплексна лікувальна тактика у попередженні незадовільних результатів хірургічного лікування гнійно-некротичних ускладнень синдрому діабетичної стопи [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /Роман Ярославович Антощук; МОЗУ ТНМУ ім. І. Я. Горбачевського МОЗУ. – Тернопіль, 2020. – 20с.
2. 617.91 Багрій А. В.
Б14 Особливості розвитку та лікування діабетичної стопи у хворих на ожиріння [Текст]: автореф. дис. на здобут. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /А. В. Багрій; МОЗ України Вінницький нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. – Вінниця, 2008. – 20с.
3. 617.34 Галушко О. А.
Г16 Синдром діабетичної стопи: оптимізація анестезіологічної тактики при хірургічному лікуванні [Текст]: автореф. дис. на здобут. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.30 "Анестезіологія та інтенсивна терапія" /О. А. Галушко; МОЗ України НМА післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. – К., 2009. – 20с.
4. 616.127- Голяніщев М. О.
089.5 Періопераційна профілактика гострої ішемії міокарда у хворих із гнійно-некротичними формами діабетичної стопи [Текст]: автореф. дис. на здобут. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.30 "Анестезіологія та інтенсивна терапія" /Максим Олександрович Голяніщев; МОЗУ ДНМУ ім. М. Горького. – Донецьк, 2011. – 28с.

5. 616.71- Данилова О. В.
089.87 Удосконалення діагностики та методів хірургічного лікування
Д18 гнійно-некротичних ускладнень у хворих зі змішаною формою
синдрому діабетичної стопи [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук.
ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /Ольга Вікторівна
Данилова; МОЗУ ХМА післядипломної освіти. – Харків, 2020. –
20с.
6. 616.481- Долгополов В. В.
089 Оптимізація хірургічного лікування діабетичної стопи [Текст]:
Д64 автореф. дис. на здобут. наук. ступ. канд. мед. наук: спец.
14.01.03 "Хірургія" /В. В. Долгополов; Нац. ін-т хірургії та
трансплантології ім. О. О. Шалімова. – К., 2008. – 20с.
7. 616.379- Зінич О. Л.
008.64- Оптимізація хірургічного та комплексного лікування
089 ускладненого синдрому діабетичної стопи в залежності від його
3-63 форми [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец.
14.01.03 "Хірургія" /Олена Леонідівна Зінич; ЗМА
післядипломної освіти МОЗ України. – Запоріжжя, 2012. – 20 с.
8. 616.379- Колотило О. Б.
008.64 Фактори ризику, особливості клінічного перебігу, ефективність
К61 терапії реамберином і програма профілактики при синдромі
діабетичної стопи [Текст]: автореф. дис. на здобут. наук. ступ. к.
м. н.: спец. 14.01.14 "Ендокринологія" /О. Б. Колотило; ДУ "Ін-т
проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського АМНУ".
– Х., 2009. – 20с.
9. 616.379- Краснов О. Г.
008.64-06 Сучасні аспекти діагностики та органозберігаючого
К78 хірургічного лікування синдрому діабетичної стопи [Текст]:
автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03
"Хірургія" /Олег Георгійович Краснов; МОЗУ ВНМУ ім. М. І.
Пирогова. – Вінниця, 2013. – 24 с.
10. 617.586- Кримець С. А.
089 Лікування інфікованих виразок нижніх кінцівок у хворих із
К82 синдромом діабетичної стопи [Текст]: автореф. дис. на здоб.
наук. ступ. к. м. н.: спец.14.01.03 "Хірургія" /Сергій Андрійович
Кримець; МОЗУ ВНМУ ім. М. І. Пирогова МОЗУ. – Вінниця,
2013. – 16с.

11. 617.586- Курдаченко О. Л.
002 Оптимізація хірургічного лікування та корекція синдрому
K93 ендогенної інтоксикації у хворих з гнійно-некротичними ускладненнями діабетичної стопи [Текст]: автореф. дис. на здобут. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /О. Л. Курдаченко; МОЗУ ЗМА післядипломної освіти. – Запоріжжя, 2009. – 21с.
12. 616.379- Михалойко І. Я.
008.64- Комплексне диференційоване хірургічне лікування синдрому
089 діабетичної стопи з урахуванням вираженості медіакальцинозу
M69 артерій [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /Ігор Ярославович Михалойко; МОЗУ ІФНМУ. – Івано-Франківськ, 2016. – 24с.
13. 617.586- Пасічник О. В.
001.4 Лікування ран у хворих на синдром діабетичної стопи у фазі
П19 репарації з використанням багатої на тромбоцити плазми [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /Олександр Васильович Пасічник; МОЗУ ХМА післядипломної освіти. – Харків, 2019. – 20с.
14. 616.379- Пиптюк В. О.
008.64- Комплексне хірургічне лікування гнійно-некротичних форм
089 діабетичної стопи в умовах неоперабельного периферичного
П95 артеріального русла [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /Володимир Олександрович Пиптюк; МОЗУ ДВНЗ "Ужгородський НУ". – Ужгород, 2018. – 20с.
15. 616.379- Пятковський В. М.
008.64 Діагностика та лікування діабетичної остеоартропатії стопи
П99 [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к. м. н.: спец. 14.01.21 "Травматологія та ортопедія" /Володимир Михайлович Пятковський; Ін-т травматології та ортопедії НАМНУ. – К., 2015. – 22с.
16. 616.379- Савон І. Л.
008.64-08 Діагностика та лікування ускладненого синдрому діабетичної
С13 стопи [Текст]: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. д. м. н.: спец.14.01.03 "Хірургія" /Ігор Леонідович Савон; МОЗУ, "ЗМА післядипломної освіти МОЗУ". – Запоріжжя, 2014. – 40с.

17. 617.586- Смирнова Д. О.
089 Особливості хірургічної тактики у хворих на ускладнений
С50 синдром діабетичної стопи в залежності від рівня та ступеня
мікроциркуляторних порушень [Текст]: автореф. дис. на здоб.
наук. ступ. к. м. н.: спец.14.01.03 "Хірургія" /Дар'я
Олександрівна Смирнова; МОЗУ, "ЗМА післядипломної освіти
МОЗУ". – Запоріжжя, 2013. – 21с.
18. 616.379- Солдусова В. В.
07-089 Особливості комплексного лікування синдрому діабетичної
С60 стопи в залежності від його форми і ступеня ураження [Текст]:
автореф. дисерт. на здобут. наук. ступ. к. м. н.: спец.14.01.03
"Хірургія" /Вікторія Вікторівна Солдусова; МОЗУ ЗМА
післядипломної освіти. – Запоріжжя, 2010. – 24 с.
19. 616.379- Трибушний О. В.
008.64 Діагностика та лікування сепсису у хворих на цукровий діабет з
Т67 ускладненим синдромом діабетичної стопи [Текст]: автореф.
дис. на здоб. наук. ступ. д. м. н.: спец. 14.01.03 "Хірургія" /Олег
Володимирович Трибушний; МОЗУ ДЗ "Запорізька МА
післядипломної освіти МОЗУ". – Запоріжжя, 2020. – 40с.

Статті з періодичних видань

1. Effect of direct current electric field on the rate of wound epithelization in patients with diabetic foot syndrome [Текст] /S. O. Yakobchuk, A. H. Iftodiy, V. K. Grodetskyi [et al.] //Шпитальна хірургія. – 2020. – № 1. – С.58-61.
2. Problems of diabetic foot syndrome treatment and possible ways of their solution [Текст] /A. A. Kuzymenko, V. I. Lyakhovskiy, T. V. Gorodova-Andreeva [et al.] //Art of Medicine. – 2018. – № 4. – С.98-101.
3. Quality of life dynamics in patients with diabetic foot syndrome with combined treatment by physiotherapy and autologous plasma [Текст] /Т. О. Kharchenko, О. К. Melekhovets, Іu. V. Melekhovets [et al.] //Проблеми ендокринної патології. – 2020. – № 2. – С.74-80.
4. Tkachenko V.
Diabetic neuropathy and risk of diabetic foot syndrome during implementation of the national protocol in management of diabetes [Текст] /V. Tkachenko //Східно-європейський неврологічний журнал. – 2016. – № 2. – С.44-50.
5. Автодермопластика та вакуумна терапія ран у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, В. Г. Власенко, А. В. Павлишин, Д. Б. Фіра //Здобутки клінічної і експериментальної медицини. – 2016. – № 1. – С.13-16.
6. Активные методы стимуляции регионарного кровообращения в комплексном лечении синдрома диабетической стопы [Текст] /М. А. Алиев, С. Ю. Сафаров, У. З. Загиров [и др.] //Анналы хирургии. – 2010. – № 1. – С.35-38.
7. Ампутація чи екзартикуляція пальців у хворих з приводу синдрому діабетичної стопи [Текст] /М. М. Зюбрицький, І. О. Козак, Р. Є. Стришка, Н. М. Нікітіна //Клінічна хірургія. – 2015. – № 4. – С.47-48.
8. Аналіз летальності за ускладненого синдрому діабетичної стопи та сепсису [Текст] /О. В. Трибушний, С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, В. В. Новак //Клінічна хірургія. – 2017. – № 1. – С.58-60.
9. Аналіз причин незадовільного загоєння ран при синдромі діабетичної стопи [Текст] /С. М. Василюк, А. Г. Шевчук, В. М. Федорченко, С. А. Крimeць //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2012. – т.11, № 3. – С.85-86.

10. Антибактеріальна терапія хворих при синдромі діабетичної стопи [Текст] /В. І. Паламарчук, В. Г. Сіряченко, К. В. Марков [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2011. – № 1. – С.49-52.
11. Антибіотикорезистентність та антифагоцитарна активність збудників гнійно-некротичних процесів м'яких тканин при синдромі стопи діабетика [Текст] /В. П. Польовий, Білел Кхоршані, І. Й. Сидорчук [та ін.] //Харківська хірургічна школа. – 2019. – № 2. – С.93-97.
12. Антимикробная терапия в комплексном лечении гнойно-некротических осложнений у пациентов с синдромом диабетической стопы [Текст] /О. А. Беляева, А. П. Радзиховский, В. В. Крыжевский [и др.] //Хірургія України. – 2012. – № 4. – С.58-62.
13. Антонюк Т. В.
Профілактика високих ампутацій у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /Т. В. Антонюк, І. В. Шкварковський //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2014. – т.13, № 3. – С.37-38.
14. Артеріальний тиск на першому пальці стопи як прогностичний критерій виникнення ускладнень синдрому діабетичної стопи на тлі склерозу Менкеберга [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, В. О. Белінська [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2017. – № 2. – С.68-70.
15. Афанасьєва Е. А.
Алгоритмизация процессов ранней дифференциальной диагностики синдрома диабетической стопы [Текст] /Е. А. Афанасьєва //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2009. – № 1. – С.67-71.
16. Баринов Э. Ф.
Изменение метаболизма L-аргинина в моноцитах крови при синдроме диабетической стопы [Текст] /Э. Ф. Баринов, О. Н. Сулаева, М. Э. Баринова //Клиническая лабораторная диагностика. – 2010. – № 5. – С.16-19.
17. Баринова М. Э.
Зональная характеристика сосудистого русла кожи при синдроме диабетической стопы [Текст] /М. Э. Баринова //Медицина сьогодні і завтра. – 2009. – № 1. – С.35-38.
18. Бенсман В. М.
Дискуссионные вопросы классификации синдрома диабетической стопы [Текст] /В. М. Бенсман, К. Г. Триандафилов //Хірургія. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2009. – № 4. – С.37-41.

19. Беркела І. О.
Ефективність використання інгібіторів альфа-глюкозидази у хворих на цукровий діабет 2 типу, ускладненого діабетичною стопою [Текст] /І. О. Беркела, Л. В. Наумова, І. М. Ястремська //Медсестринство. – 2016. – № 4. – С.8-10.
20. Беркела І. О.
Роль медичної сестри у навчанні хворих по догляду за діабетичними стопами [Текст] /І. О. Беркела, Л. В. Наумова //Медсестринство. – 2017. – № 1. – С.60-61.
21. Бєсєдін О. М.
Репараційні ефекти вакуум-терапії ран у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. М. Бєсєдін //Медичні перспективи. – 2015. – т.ХХ, № 3. – С.106-112.
22. Бєсєдін О. М.
Удосконалення методів вакуум-терапії ран у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. М. Бєсєдін //Медичні перспективи. – 2015. – т.ХХ, № 2. – С.94-99.
23. Біляєва О. О.
Вплив аплікаційних сорбентів нового покоління на результати комплексного лікування хворих з синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. О. Біляєва, В. В. Нешта, В. П. Курилишин //Клінічна хірургія. – 2009. – № 5. – С.35-37.
24. Бойко В. В.
Комплексное лечение синдрома диабетической стопы [Текст] /В. В. Бойко, Р. Ш. Ибрагимов //Харківська хірургічна школа. – 2009. – № 3. – С.90-93.
25. Болгарская С.
Практические аспекты лечения диабетической стопы [Текст] /С. Болгарская //Діабет. Ожиріння. Метаболічний синдром. – 2017. – № 5. – С.38-41.
26. Болгарская С. В.
Комплексное лечение нейроишемических язв нижних конечностей у больных сахарным диабетом 2-го типа, осложненных гнойным артритом [Текст] /С. В. Болгарская, Н. В. Свиридов, Е. Г. Таран //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2012. – № 6. – С.47-49.

27. Бондарев О.А.
Сучасні підходи до лікування гнійно-септичних ускладнень синдрому діабетичної стопи [Текст] /В. І. Бондарев, Р. В. Бондарев, О.А. Орехов //Український медичний альманах. – 2009. – № 4 + дод.№ 4. – С.20-21.
28. Василюк С. М.
Гістологічна та ультраструктурна характеристика власних м'язів стопи та їх ангіоневрального забезпечення у хворих на синдром діабетичної стопи ускладнений інфікованими виразками [Текст] /С. М. Василюк, С. А. Кримець //Клінічна та експериментальна патологія. – 2013. – т.ХІІ, № 1. – С.46-50.
29. Василюк С. М.
Значення рівня гіперглікемії в перебігу гнійних ран стопи у хворих на цукровий діабет [Текст] /С. М. Василюк, С. А. Кримець //Галицький лікарський вісник. – 2012. – т.19, № 3(ч.1). – С.113-115.
30. Василюк С. М.
Хірургічне лікування інфікованих виразок у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /С. М. Василюк, С. А. Кримець //Український журнал хірургії. – 2013. – № 1. – С.110-113.
31. Выбор способа иммобилизации у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /С. О. Косульников, А. М. Беседин, К. В. Кравченко, С. А. Тарнопольский //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2010. – № 1. – С.82-84.
32. Використання вакуум-терапії в лікуванні ран у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, І. М. Дейкало, В. Г. Власенко [та ін.] //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2016. – № 2. – С.124-129.
33. Власенко І. О.
Активні фармацевтичні інгредієнти у складі лікарських засобів для місцевого лікування виразок при діабетичній стопі [Текст] /І. О. Власенко, Л. Л. Давтян, В. В. Руденко //Український журнал клінічної та лабораторної медицини. – 2013. – т.8, № 1. – С.181-184.
34. Влияние критической ишемии конечностей на течение раневого процесса и частоту высоких ампутаций при гнойно-некротических формах диабетической стопы [Текст] /О. Е. Тараканова, А. С. Мухин, Н. Ф. Смирнов, М. Н. Кудыкин //Ангиология и сосудистая хирургия. – 2009. – т.15, № 4. – С.15-18.

35. Влияние ревазуляризации на результаты лечения хронической критической ишемии при нейроишемической форме синдрома диабетической стопы [Текст] /И. Н. Игнатович, Г. Г. Кондратенко, Г. А. Сергеев [и др.] //Ангиология и сосудистая хирургия. – 2011. – т.17, № 1. – С.71-76.
36. Вплив вакуумної терапії на морфологічні зміни м'яких тканин ранових дефектів у хворих зі синдромом діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, В. Г. Власенко, А. В. Павлишин, Д. Б. Фіра //Вісник наукових досліджень. – 2016. – № 1. – С.54-56.
37. Вплив озонотерапії та локальної вакуумної терапії на активацію репаративного процесу у хворих на ішемічно-гангренозну форму синдрому стопи діабетика [Текст] /А. Г. Іфтодій, В. Д. Фундюр, В. К. Гродецький [та ін.] //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2017. – т.16, № 4. – С.42-45.
- ї
38. Галушко О. А.
Ефективність застосування внутрішньовенної форми парацетамолу для післяопераційного знеболення у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. А. Галушко //Хірургія України. – 2012. – № 2. – С.63-66.
39. Гарницкая А. В.
Применение метаболической терапии в патогенетическом лечении пациентов с синдромом диабетической стопы [Текст] /А. В. Гарницкая //Эндокринология. – 2018. – т.23, № 4. – С.356-361.
40. Гемодинаміка печінки в умовах гнійно-некротичного процесу на стопі у хворих на цукровий діабет [Текст] /С. М. Василюк, В. М. Федорченко, В. І. Гудивок [та ін.] //Прикарпатський вісник НТШ. – 2013. – № 4. – С.95-99.
41. Геник С. М.
Хірургічне лікування синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Геник //Серце і судини. – 2017. – № 2. – С.121-125.
42. Герасимов Г. М.
Хірургічна тактика і способи оперативного лікування ускладненого синдрому діабетичної стопи [Текст] /Г. М. Герасимов //Международный медицинский журнал. – 2015. – т.21, № 3. – С.13-15.
43. Герасимчук П. О.
Аналіз комплексного диференційного лікування хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, П. В. Кісіль //Шпитальна хірургія. – 2012. – № 2. – С.10-12.

44. Герасимчук П. О.
Аналіз стану про- та протизапальних цитокінів при хірургічному лікуванні хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, П. В. Кісіль, А. В. Павлишин //Вісник наукових досліджень. – 2013. – № 1. – С.56-58.
45. Герасимчук П. О.
Варіанти шкірно-пластичних оперативних втручань у хворих на ускладнені форми синдрому діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, В. О. Шідловський, А. В. Павлишин //Шпитальна хірургія. – 2012. – № 3. – С.44-47.
46. Герасимчук П. О.
Використання вакуум-терапії на етапах хірургічного лікування синдрому діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, Д. Б. Фіра, А. В. Павлишин //Клінічна хірургія. – 2017. – № 2. – С.16-18.
47. Герасимчук П. О.
Морфологічна характеристика уражень судин артеріального русла нижніх кінцівок у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, В. Г. Власенко, А. В. Павлишин //Вісник наукових досліджень. – 2015. – № 3. – С.69-71.
48. Герасимчук П. О.
Оцінка ефективності алгоритмів диференційованого хірургічного лікування синдрому стопи діабетика [Текст] /П. О. Герасимчук, Р. Я. Кушнір, І. Б. Романів //Шпитальна хірургія. – 2010. – № 1. – С.54-56.
49. Герасимчук П. О.
Поєднане використання вакуумної терапії і аутодермопластики в лікуванні ран у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, Д. Б. Фіра, А. В. Павлишин //Харківська хірургічна школа. – 2017. – № 1. – С.50-54.
50. Герасимчук П. О.
Порівняльна морфологічна характеристика гострої та хронічної рани у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, А. В. Павлишин, Т. К. Головата //Шпитальна хірургія. – 2013. – № 1. – С.22-25.
51. Герасимчук П. О.
Порівняльна характеристика перебігу гострих та хронічних ран у хворих на синдром діабетичної стопи на тлі вакуум-терапії [Текст] /П. О. Герасимчук, В. Г. Власенко, А. В. Павлишин //Шпитальна хірургія. – 2015. – № 3. – С.50-53.

52. Герасимчук П. О.
Рання автодермопластика в комплексному лікуванні ранових дефектів у хворих із синдромом стопи діабетика [Текст] /П. О. Герасимчук //Шпитальна хірургія. – 2009. – № 2. – С.69-71.
53. Герасимчук П. О.
Роль вакуум-терапії в лікуванні гострих гнійно-некротичних процесів у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, В. Г. Власенко, А. В. Павлишин //Шпитальна хірургія. – 2016. – № 1. – С.84-87.
54. Герасимчук П.О.
Медико-соціальна адаптація та якість життя хворих на синдром стопи діабетика [Текст] /П. О. Герасимчук, І. Б. Романів //Вісник наукових досліджень. – 2010. – № 1. – С.13-16.
55. Горобейко М. Б.
Контроль ефективності лікування хворих з приводу синдрому діабетичної стопи та периферійної ангіопатії [Текст] /М. Б. Горобейко //Клінічна хірургія. – 2013. – № 12. – С.37-39.
56. Грачева Т. В.
Качество жизни и отдаленные результаты хирургического лечения больных с осложненными формами синдрома диабетической стопы [Текст] /Т. В. Грачева, А. М. Мкртумян //Медицина критических состояний. – 2009. – № 3. – С.49-54.
57. Даниленко С. Ю.
Синдром диабетической стопы: современные подходы к лечению [Текст] /С. Ю. Даниленко, А. Н. Плеханов, П. А. Маркевич //Клиническая медицина. – 2012. – т.90, № 3. – С.19-22.
58. Деякі аспекти діагностики та лікування синдрому діабетичної стопи [Текст] /В. С. Заремба, Н. Р. Федчишин, Р. Л. Бохонко, Г. І. Герич //Шпитальна хірургія. – 2019. – № 4. – С.63-66.
59. Деякі показники імунного статусу у хворих при синдромі діабетичної стопи та сепсисі [Текст] /С. Д. Шаповал, Л. Л. Воронцова, О. В. Трибушний [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2016. – № 7. – С.30-32.
60. Дзюбановський І. Я.
Бактеріальний "пейзаж" гнійного осередку та принципи антибактеріальної терапії у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Дзюбановський, Р. Я. Антощук //Шпитальна хірургія. – 2018. – № 1. – С.67-72.

61. Дзюбановський І. Я.
Комплексне хірургічне лікування хворих із гнійно-некротичними ускладненнями на ґрунті синдрому діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Дзюбановський, Р. Я. Антощук //Вісник наукових досліджень. – 2016. – № 4. – С.52-54.
62. Дзюбановський І. Я.
Оптимізація комплексного лікування гнійно-некротичних ускладнень синдрому діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Дзюбановський, М. Ю. Кріцак //Архів клінічної медицини. – 2014. – № 2 (ч.2). – С.37-39. – Матеріали конференції "ІІ Прикарпатський хірургічний форум" [м. Івано-Франківськ, 23-24 жовтня 2014 року].
63. Дзюбановський І. Я.
Порівняльна оцінка різних методів закриття ранових дефектів у пацієнтів із синдромом стопи діабетика [Текст] /І. Я. Дзюбановський, Р. М. Антощук, А. М. Продан //Шпитальна хірургія. – 2019. – № 3. – С.57-61.
64. Динамика морфології ран у больных с синдромом диабетической стопы под воздействием богатой тромбоцитами плазмы и кожных лоскутов [Текст] /А. В. Пасечник, Т. И. Тамм, О. В. Данилова, М. С. Попов //Медицина сьогодні і завтра. – 2018. – № 2. – С.59-69.
65. Діагностика та лікування нейропатичної форми синдрому діабетичної стопи [Текст] /Д. Г. Дем'янюк, В. І. Ляховський, О. М. Безкоровайний [та ін.] //Хірургічна перспектива. – 2011. – № 1. – С.37-40.
66. Діденко С. М.
Гібридна артеріальна реконструкція в лікуванні хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи та багаторівневим стенотично-оклюзійним ураженням артерій нижньої кінцівки [Текст] /С. М. Діденко //Клінічна хірургія. – 2019. – т.86, № 9. – С.16-21.
67. Діденко С. М.
Гібридні хірургічні втручання у хворих з приводу ішемічної форми синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Діденко //Клінічна хірургія. – 2016. – № 7. – С.27-29.
68. Діденко С. М.
Кровопостанання нижньої кінцівки у хворих на ішемічну форму синдрому стопи діабетика [Текст] /С. М. Діденко //Клінічна та експериментальна патологія. – 2018. – т.ХVІІ, № 3. – С.29-32.

69. Діденко С. М.
Лікування ран у хворих на ішемічну форму синдрому стопи діабетика [Текст] /С. М. Діденко //Харківська хірургічна школа. – 2018. – № 1. – С.163-166.
70. Діденко С. М.
Пластичне закриття виразково-некротичних уражень м'яких тканин стопи у хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Діденко //Клінічна хірургія. – 2018. – № 6. – С.40-43.
71. Діденко С. М.
Хірургічне лікування стенотично-оклюзійного ураження артерій нижньої кінцівки у хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Діденко //Клінічна хірургія. – 2018. – т.85, № 7. – С.39-42.
72. Діденко С. М.
Шляхи колатерального кровообігу при стенотично-оклюзійному ураженні стегново-підколінного та гомілково-стопового артерійного сегменту у хворих із ішемічною формою синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Діденко //Львівський медичний часопис. АСТА MEDIKA LEOPOLIENSIA. – 2018. – № 2. – С.34-38.
73. Досвід діагностики та лікування флегмони при синдромі діабетичної стопи [Текст] /В. І. Ляховський, Д. Г. Дем'янюк, О. М. Безкоровайний [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2012. – № 5. – С.32-35.
74. Доцільність виконання операцій, що корегують деформацію стопи у хворих на цукровий діабет [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, О. В. Трибушний [та ін.] //Запорожский медицинский журнал. – 2017. – № 4. – С.441-445.
75. Екстракорпоральна детоксикація у хворих на сепсис при ускладненому синдромі діабетичної стопи [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, О. В. Трибушний [та ін.] //Шпитальна хірургія. – 2016. – № 1. – С.91-94.
76. Ендоваскулярні оперативні втручання для корекції критичної ішемії нижніх кінцівок при синдромі стопи діабетика [Текст] /В. П. Польовий, Б. Кхоршані, О. Й. Хомко [та ін.] //Шпитальна хірургія. – 2019. – № 4. – С.85-88.
77. Ерошкин И. А.
Рентгенохирургическая коррекция поражений артерий нижних конечностей у больных сахарным диабетом и ее роль в комплексном лечении синдрома диабетической стопы [Текст] /И. А. Ерошкин //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2011. – № 4. – С.139-148.

78. Етіологічна структура та чутливість до антибіотиків збудників інфекцій стопи у хворих на цукровий діабет [Текст] /О. І. Поліщук, О. В. Покас, В. В. Венгловська, О. Г. Василенко //Лабораторна діагностика. – 2009. – № 4. – С.42-47.
79. Ефективність внутрішньоартеріального введення лікарських препаратів у комплексному лікуванні пацієнтів із синдромом діабетичної стопи [Текст] /М. І. Тутченко, В. Г. Меркотан, І. В. Ключко, С. Ф. Марчук //Хірургія України. – 2012. – № 4. – С.83-86.
80. Ефективність тайгецикліну у хворих на ускладнений синдром діабетичної стопи при мультирезистентних штамах збудників інфекційних ускладнень [Текст] /С. Д. Шаповал, А. М. Якунич, І. Л. Савон [та ін.] //Харківська хірургічна школа. – 2014. – № 3. – С.88-91.
81. Єльський М.
Кінетика кератиноцитів епідермісу шкіри хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /М. Єльський, М. Е. Барінова //Патологія. – 2009. – т.6, № 3. – С.56-58.
82. Загородній О. В.
Частота великої ампутації нижніх кінцівок при хірургічних ускладненнях стопи хворих на цукровий діабет [Текст] /О. В. Загородній, В. П. Федоренко //Львівський медичний часопис. АСТА MEDIKA LEOPOLIENSIA. – 2009. – № 2. – С.85-88.
83. Заремба В. С.
Автодермопластика гранулюючих ран із застосуванням перфорованої фольги та масляного екстракту насіння амаранту у хворих з мішаною та ішемічною формами синдрому діабетичної стопи [Текст] /В. С. Заремба, А. В. Миськів //Архів клінічної медицини. – 2011. – № 1. – С.29-31.
84. Заремба В. С.
Вплив комплексного лікування з використанням водорозчинної форми кверцетину (корвітину) на показники ендотеліальної функції та ліпідного спектру крові у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /В. С. Заремба, А. В. Миськів, Н. І. Чорняк //Практична медицина. – 2011. – т.ХVII, № 3. – С.13-20.
85. Заремба В. С.
Дискусійні питання класифікації синдрому діабетичної стопи [Текст] /В. С. Заремба, А. В. Миськів //Сімейна медицина. – 2010. – № 4. – С.75-78.

86. Заремба В. С.
До питання діагностики та лікування синдрому діабетичної стопи у хворих на цукровий діабет 2 типу [Текст] /В. С. Заремба, Н. Р. Федчишин //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2017. – т.16, № 3. – С.47-49.
87. Заремба В. С.
Стимулювання репараційних процесів у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /В. С. Заремба, І. І. Гірняк //Шпитальна хірургія. – 2013. – № 4. – С.66-67.
88. Застосування вакуумної терапії за умови комплексного лікування ускладнених форм синдрому діабетичної стопи [Текст] /І. М. Козловська, А. Г. Іфтодій, Я. В. Кулачек [та ін.] //Харківська хірургічна школа. – 2019. – № 3-4. – С.83-87.
89. Застосування подовженої блокади сідничного нерва у хворих на ускладнений синдром діабетичної стопи [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, М. М. Софілканич, В. О. Белінська //Харківська хірургічна школа. – 2015. – № 3. – С.17-21.
90. Заходи профілактики ускладнених форм синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. О. Якобчук, А. Г. Іфтодій, К. Гродецький, В. І. Гребенюк //Буковинський медичний вісник. – 2013. – т.17, № 2. – С.186-189.
91. Зельоний І. І.
Оцінка ефективності комбінації сучасного кремнезёмного ентеросорбенту аеросіл ("Біле вугілля") та імуноактивного препарату нуклеїнату в лікуванні хворих з синдромом діабетичної стопи, ускладненим гнійно-некротичним процесом [Текст] /І. І. Зельоний, О. А. Тютюнник, В. М. Ходирев //Український медичний альманах. – 2013. – т.16, № 2. – С.32-34.
92. Зміни колатерального кровообігу в нижній кінцівці при оклюзії артерій стегново-підколінно-гомількового сегмента у хворих при синдромі ішемічної стопи з огляду на ангіосомну теорію [Текст] /С. М. Діденко, С. В. Болгарська, Є. В. Таран, К. О. Бойко //Клінічна хірургія. – 2016. – № 6. – С.44-47.
93. Зміни судин мікроциркуляторного русла шкіри та м'язів у хворих з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Діденко, В. Ю. Субботін, Л. В. Каленська [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2018. – № 3. – С.35-38.

94. Игнатович И. Н.
Особенности поражения артерий у пациентов с критической ишемией на фоне синдрома диабетической стопы [Текст] /И. Н. Игнатович, Г. Г. Кондратенко, С. И. Леонович //Ангиология и сосудистая хирургия. – 2012. – т.18, № 2. – С.15-19.
95. Иващук С. І.
Окремі показники імунорезистентності організму і реактивної відповіді нейтрофілів у хворих на синдром діабетичної стопи за наявності трофічної виразки [Текст] /С. І. Иващук, М. В. Красовський, І. Г. Красовська //Клінічна та експериментальна патологія. – 2017. – т.XVI, № 2. – С.25-29.
96. Імунний статус у хворих на цукровий діабет із синдромом діабетичної стопи [Текст] /М. М. Стець, Ю. П. Цюра, В. Р. Антонів [та ін.] //Шпитальна хірургія. – 2020. – № 3. – С.120-124.
97. Імуносупресивна антифагоцитарна активність збудників гнійно-некротичних процесів м'яких тканин при синдромі діабетичної стопи [Текст] /В. П. Польовий, Кхоршані Білел, І. Й. Сидорчук [та ін.] //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2019. – т.18, № 3. – С.100-104.
98. Індивідуалізована хірургічна тактика при синдромі діабетичної стопи [Текст] /В. П. Польовий, Білел Кхоршані, О. В. Ротар [та ін.] //Шпитальна хірургія. – 2020. – № 4. – С.47-51.
99. Інноваційне використання стовбурових клітин у комплексному лікуванні пацієнтів із синдромом діабетичної стопи [Текст] /М. Д. Тронько, Г. М. Бутенко, С. В. Болгарська [та ін.] //Ендокринологія. – 2018. – т.23, № 3. – С.251-268.
100. Камалов Т. Т.
Ближайшие и отдаленные результаты хирургического лечения синдрома диабетической стопы и оценка качества жизни больных (обзор литературы) [Текст] /Т. Т. Камалов, Ф. М. Тураханова //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2016. – № 1. – С.39-46.
101. Кизименко О. О.
Вплив терапії від'ємним тиском на мікробне забруднення гнійно-некротичних ускладнень синдрому діабетичної стопи [Текст] /О. О. Кизименко, В. І. Ляховський, Т. В. Городова-Андреева //Хірургія України. – 2018. – № 4. – С.44-47.
102. Кисляков В. А.
Хирургическая классификация язвенных, гнойно-некротических осложнений синдрома диабетической стопы [Текст] /В. А. Кисляков //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2009. – № 6. – С.72-76.

- 103.Класифікація ускладненого синдрому діабетичної стопи та стандарти протоколів його лікування [Текст] /С. Д. Шаповал, Д. Ю. Рязанов, І. Л. Савон [та ін.] //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Медицина. – 2012. – № 2. – С.146-150.
- 104.Клинико-терапевтические аспекты синдрома диабетической стопы: в фокусе остеоартропатия [Текст] /О. В. Корпачева-Зиных, Н. Н. Кушнарёва, С. В. Болгарская [и др.] //Український медичний часопис. – 2015. – № 3. – С.92-95.
- 105.Клиническая классификация осложненного синдрома диабетической стопы [Текст] /С. Д. Шаповал, Д. Ю. Рязанов, И. Л. Савон, Е. Л. Зинич //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2011. – № 6. – С.70-74.
- 106.Клинические рекомендации по диагностике и лечению синдрома диабетической стопы-2015 (утверждены на VII Всероссийском конгрессе эндокринологов "Сахарный диабет XXI веке-время объединения усилий" 24-28 февраля 2015 года) [Текст] /И. И. Дедов, А. Ю. Токмакова, Д. Н. Егорова, Г. Р. Галстян //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2015. – № 7. – С.105-112.
- 107.Кожно-пластические вмешательства при синдроме диабетической стопы [Текст] /А. И. Аникин, С. В. Горюнов, С. Ю. Жидких [и др.] //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2009. – № 5. – С.17-24.
- 108.Коли і чому помирають хворі на цукровий діабет, ускладнений некротично-запальними ураженнями стопи? [Текст] /А. В. Загородній, О. В. Федоренко, Ю. С. Мота, О. І. Мицик, В. П. Федоренко //Львівський медичний часопис. ACTA MEDICA LEOPOLIENSIS. – 2014. – т. XX, № 1. – С.42-47.
- 109.Колобова О. И.
Комплексное оперативно-медикаментозное лечение при ишемической форме синдрома диабетической стопы [Текст] /О. И. Колобова, А. В. Козлов //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2013. – № 8. – С.36-42.
- 110.Колотило О. Б.
Аналіз частоти окремих чинників ризику синдрому діабетичної стопи у хворих на цукровий діабет [Текст] /О. Б. Колотило //Клінічна та експериментальна патологія. – 2013. – т. XII, № 2. – С.93-95.
- 111.Колотило О. Б.
Вплив окремих факторів ризику на прогноз хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. Б. Колотило //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2013. – т.12, № 3. – С.37-40.

112. Комелягина Е.
Синдром диабетической стопы: Патогенез, диагностика, современные подходы к терапии [Текст] /Е. Комелягина, А. Волковой, М. Анциферов //Врач. – 2009. – № 5. – С.6-9.
113. Комелягина Е. Ю.
Синдром диабетической стопы: патогенез, диагностика, современные подходы к терапии [Текст] /Е. Ю. Комелягина, М. Б. Анциферов //Ліки України. – 2010. – № 10. – С.52-57.
114. Комплексне лікування гнійно-некротичних ускладнень у пацієнтів з синдромом діабетичної стопи з застосуванням негативного тиску та капікору [Текст] /М. Д. Желіба, А. І. Годлевський, О. В. Гончаренко [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2017. – № 2. – С.19-21.
115. Комплексне лікування синдрому діабетичної стопи [Текст] /М. Г. Гончар, О. В. Пиптюк, В. Д. Скрипко [та ін.] //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2019. – т.18, № 4. – С.94-99.
116. Комплексне лікування синдрому діабетичної стопи з позицій фізичної та реабілітаційної медицини [Текст] /С. Д. Шаповал, О. Є. Алипова, О. В. Трибушний, Л. А. Василевська //Клінічна хірургія. – 2018. – № 5. – С.70-73.
117. Комплексне лікування хворих на судинні ускладнення цукрового діабету [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, Д. О. Смірнова [та ін.] //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2012. – № 4. – С.25-26.
118. Комплексний міждисциплінарний підхід до лікування хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. І. Пітик, В. О. Прасол, В. В. Бойко, А. Б. Бабинкін //Лікарська справа. Врачебное дело. – 2013. – № 8. – С.85-89.
119. Комплексное лечение гнойно-воспалительных заболеваний у пациентов с синдромом диабетической стопы с применением ванкомицина [Текст] /О. А. Беляева, А. П. Радзиховский, В. В. Крыжевский [и др.] //Український медичний часопис. – 2012. – № 1. – С.52-57.
120. Комплексное лечение гнойно-некротических осложнений диабетической стопы [Текст] /В. И. Бондарев, Р. В. Бондарев, А. А. Орехов, С. С. Селиванов //Хірургія України. – 2010. – № 4. – С.72-76.
121. Кримець С. А.
Оцінка ефективності комплексного хірургічного лікування інфікованих виразок нижніх кінцівок у хворих при синдромі діабетичної стопи [Текст] /С. А. Кримець //Клінічна хірургія. – 2013. – № 8. – С.45-47.

- 122.Кріцак М. Ю.
Лікування хронічної ішемії нижніх кінцівок у хворих із синдромом стопи діабетика [Текст] /М. Ю. Кріцак //Вісник наукових досліджень. – 2013. – № 4. – С.36-38.
- 123.Крушинська З. Г.
Вплив етіологічних і соціальних чинників на розвиток і перебіг синдрому діабетичної стопи [Текст] /З. Г. Крушинська, Т. Ю. Юзвенко, О. В. Марченко //Ендокринологія. – 2019. – т.24, № 1. – С.17-23.
- 124.Курбанов Э. Ю.
Микроциркуляторные нарушения в выборе тактики лечения синдрома диабетической стопы [Текст] /Э. Ю. Курбанов, В. Г. Сергеев //Бюлетень экспериментальной биологии и медицины. – 2011. – т.152, № 8. – С.235-237.
- 125.Ленчук Т. Л.
Радіологічні та патогістологічні методи оцінки периферичного сегмента артеріального русла для об'єктивізації синдрому діабетичної стопи [Текст] /Т. Л. Ленчук, В. М. Мацькевич, С. М. Василюк //Клінічна хірургія. – 2018. – т.85, № 11. – С.44-48.
- 126.Лечебно-диагностический алгоритм при синдроме диабетической стопы:стандарты и новые технологии [Текст] /В. Н. Оболенский, В. Г. Никитин, П. Ш. Леваль [и др.] //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2012. – № 5. – С.81-94.
- 127.Лечение ишемической формы синдрома диабетической стопы [Текст] /В. В. Бойко, Ю. В. Иванова, И. А. Криворучко [и др.] //Клінічна хірургія. – 2018. – т.85, № 2. – С.18-21.
- 128.Лечение ран у больных с критической ишемией нижних конечностей на фоне сахарного диабета [Текст] /В. В. Бойко, Ю. В. Иванова, Е. М. Климова [и др.] //Харківська хірургічна школа. – 2018. – № 1. – С.41-47.
- 129.Лікування та реабілітація пацієнтів із гнійно-некротичними ускладненнями синдрому діабетичної стопи [Текст] /О. В. Кравець, Ю. В. Шкатула, Б. І. Щербак, В. В. Кравець //Український медичний часопис. – 2019. – т.2, № 5. – С.39-40.
- 130.Лупальцов В. И.
Патогенетическое обоснование терапии синдрома диабетической стопы на современном этапе [Текст] /В. И. Лупальцов //Клінічна хірургія. – 2019. – т.86, № 9. – С.12-15.

131.Марченко О. В.

Аналіз негативних результатів лікування синдрому діабетичної стопи в амбулаторних умовах [Текст] /О. В. Марченко //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2017. – № 2. – С.97-101.

132.Марченко О. В.

Шляхи корекції модифікованих факторів ризику в лікуванні синдрому діабетичної стопи [Текст] /О. В. Марченко //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2015. – № 5. – С.110-115.

133.Микроциркуляция нижних конечностей у больных с нейропатической формой осложненного синдрома диабетической стопы [Текст] /С. Д. Шаповал, И. Л. Савон, Е. Л. Зинич [и др.] //Харківська хірургічна школа. – 2011. – № 3. – С.151-154.

134.Миськів А. В.

Корекція вуглеводного обміну та ліпідного спектра крові у хворих із ускладненими формами синдрому діабетичної стопи [Текст] /А. В. Миськів, В. С. Заремба //Шпитальна хірургія. – 2013. – № 4. – С.80-82.

135.Михалойко І. Я.

Вираженість облітеруючого процесу артерій у хворих на синдром діабетичної стопи залежно від ступеня кальцинація медії [Текст] /І. Я. Михалойко, Р. В. Сабадош //Клінічна та експериментальна патологія. – 2015. – т.ХІV, № 3. – С.90-94.

136.Михалойко І. Я.

Патоморфологічні особливості артеріосклерозу Менкеберга при синдромі діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Михалойко, О. Г. Попадинець, Р. В. Сабадош //Буковинський медичний вісник. – 2015. – т.19, № 4. – С.115-119.

137.Михалойко І. Я.

Перспективи ультрасонографічних методів у діагностиці медіакальцинозу артерій у хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Михалойко, Р. В. Сабадош //Галицький лікарський вісник. – 2013. – т.20, № 3. – С.53-56.

138.Михалойко І. Я.

Склероз Менкеберга як одна з патогенетичних ланок розвитку синдрому діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Михалойко, Р. В. Сабадош //Галицький лікарський вісник. – 2013. – т.20, № 1(ч.1). – С.152-155.

139. Михалойко І. Я.

Фактори прогресування медіакальцинозу артерій при синдромі діабетичної стопи [Текст] /І. Я. Михалойко //Буковинський медичний вісник. – 2014. – т.18, № 3. – С.109-113.

140. Михальчук Д. С.

Аналіз результатів комплексного лікування хворих на синдром діабетичної стопи [Текст] /Д. С. Михальчук, А. В. Симчич, М. М. Грушецький //Архів клінічної медицини. – 2014. – № 2 (ч.2). – С.88-89. – Матеріали конференції "II Прикарпатський хірургічний форум" [м. Івано-Франківськ, 23-24 жовтня 2014 року].

141. Михальчук Д. С.

Комплексне лікування гнійно-некротичних процесів стопи у хворих на цукровий діабет [Текст] /Д. С. Михальчук, А. В. Симчич //Галицький лікарський вісник. – 2016. – т.23, № 3 (ч.2). – С.78-80.

142. Михальчук Д. С.

Особливості комплексного лікування гнійно-некротичних процесів у хворих на цукровий діабет [Текст] /Д. С. Михальчук, А. В. Симчич //Харківська хірургічна школа. – 2013. – № 1. – С.65-69.

143. Мікробна характеристика гнійно-некротичних уражень при синдромі

діабетичної стопи [Текст] /В. І. Лахоцький, Д. Г. Дем'янюк, Г. А. Оксак [та ін.] //Вісник проблем біології і медицини. – 2011. – т.1, № 2. – С.135-136.

144. Мініінвазивні методи лікування больового синдрому при діабетичній

стопі [Текст] /Д. В. Дмитрієв, Є. В. Лисак, Є. О. Глазов [та ін.] //Медицина болю. – 2019. – т.4, № 3. – С.4-50.

145. Морфологічні зміни при синдромі діабетичної стопи [Текст] /Р. І.

Сидорчук, О. Й. Хомко, В. Б. Рева [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2017. – № 10. – С.44-45.

146. Морфологія синдрому діабетичної стопи [Текст] /Р. І. Сидорчук, О. Й.

Хомко, В. Б. Рева [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2017. – № 2. – С.66-67.

147. Морфометричні дослідження кровоносних судин шкіри та м'язів у хворих

з ішемічною формою синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Діденко, В. В. Бойко, Ю. В. Іванова [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2018. – № 8. – С.33-37.

148. Нарчаев Ж. А.

Алгоритм лечебно-диагностических мероприятий при синдроме диабетической стопы [Текст] /Ж. А. Нарчаев //Клінічна хірургія. – 2009. – № 10. – С.33-35.

149. Онучин С. Г.
Распространенность артериальной гипертонии у женщин с сахарным диабетом 2-го типа и синдромом диабетической стопы [Текст] /С. Г. Онучин, О. С. Елсукова, Е. Л. Онучина //Клиническая медицина. – 2009. – № 1. – С.45-49.
150. Оптимізація діагностики та комплексного лікування пацієнтів з синдромом діабетичної стопи, ускладненим гнійно-некротичними захворюваннями [Текст] /Ю. О. Фусс, В. Г. Палій, О. М. Чепляка, А. О. Волобоева //Харківська хірургічна школа. – 2016. – № 2. – С.84-89.
151. Опыт применения методов непрямой реваскуляризации у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /С. О. Косульников, А. М. Беседин, К. В. Кравченко, С. А. Тарнопольский //Сучасні медичні технології. – 2010. – № 3. – С.81-84.
152. Опыт применения простагландинотерапии у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /С. О. Косульников, С. И. Карпенко, К. В. Кравченко [и др.] //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2010. – № 4. – С.49-51.
153. Опыт применения регуляторного пептида имунофана у больных сахарным диабетом 2-го типа с синдромом диабетической стопы [Текст] /А. В. Тутельян, И. А. Якубовська, Н. В. Скрыпник, В. В. Лебедев //Терапевтический архив. – 2009. – т.81, № 12. – С.16-18.
154. Опыт проведения регионарной анестезии при ампутациях нижней конечности на уровне бедра у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /Н. А. Мамай, С. Н. Войтенко, С. В. Тертышный, Д. О. Тымчишин //Біль, знеболювання і інтенсивна терапія. – 2019. – № 4. – С.81-86.
155. Оригинальная клиническая классификация осложненного синдрома диабетической стопы [Текст] /С. Д. Шаповал, Д. Ю. Рязанов, И. Л. Савон, Я. С. Березницкий //Клінічна хірургія. – 2011. – № 1. – С.44-48.
156. Осадець В. С.
Сучасна хірургічна тактика у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /В. С. Осадець, В. І. Боцюрко //Архів клінічної медицини. – 2013. – № 1. – С.21-24.
157. Особенности перфузии нижних конечностей у больных при осложненном синдроме диабетической стопы [Текст] /С. Д. Шаповал, И. Л. Савон, Д. А. Смирнова [и др.] //Клінічна хірургія. – 2013. – № 5. – С.50-54.

158. Особливості антибактеріальної терапії в комплексному лікуванні гнійно-некротичних форм синдрому діабетичної стопи [Текст] /Р. В. Бондарев, О. А. Орехов, О. Л. Чибісов [та ін.] //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Медицина. – 2012. – № 3. – С.16-18.
159. Особливості антибактеріальної терапії хворих на ускладнений синдром діабетичної стопи та з проявами сепсису [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, О. В. Трибушний, Л. Ю. Слободченко //Галицький лікарський вісник. – 2016. – т.23, № 3 (ч.3). – С.94-97.
160. Особливості виконання органозберігаючої ампутації стопи, поєднаної з регіональною озонотерапією, локальним застосуванням аутологічної плазми, збагаченої тромбоцитами, та вакуумною санацією післяопераційної рани у хворих на ішемічно-гангренозну форму [Текст] /В. Д. Фундюр, В. К. Гродецький, С. О. Якобчук [та ін.] //Клінічна та експериментальна патологія. – 2021. – т. XX, № 2. – С.88-95.
161. Особливості морфологічних змін тканин ділянки ранги у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, Т. К. Головата, П. В. Кісіль, А. В. Павлишин //Вісник наукових досліджень. – 2012. – № 1. – С.58-60.
162. Особливості перебігу та місцеве лікування гнійно-некротичного ураження при синдромі діабетичної стопи [Текст] /В. І. Ляховський, О. Г. Краснов, О. М. Люлька [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2017. – № 8. – С.45-47.
163. Особливості ранового процесу при гострій рані та у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /М. І. Покидько, А. А. Жмур, Т. П. Зарезенко [та ін.] //Харківська хірургічна школа. – 2019. – № 2. – С.214-218.
164. Особливості хірургічної обробки та фіксації шкірного клаптя після малих ампутацій у хворих з синдромом стопи діабетика [Текст] /Ю. М. Футуйма, А. Д. Беденюк, І. І. Смачило [та ін.] //Львівський медичний часопис. АСТА МЕДИКА LEOPOLIENSIA. – 2018. – № 2. – С.28-33.
165. Оцінка якості життя хворих на цукровий діабет із синдромом діабетичної стопи до лікування та у віддалений період [Текст] /О. В. Марченко, М. Б. Горобейко, Т. Ю. Юзвенко, З. Г. Крушинська //Хірургія України. – 2019. – № 2. – С.56-60.
166. Павлишин А. В.
Автодермопластика ранових дефектів ступні у лікуванні синдрому стопи діабетика [Текст] /А. В. Павлишин, В. О. Шідловський //Шпитальна хірургія. – 2011. – № 2. – С.82-85.

167.Павлишин А. В.

Віддалені результати пластичного закриття виразок та ранових дефектів клаптем за Тіршу та рельєфним автошматком у хворих на синдром стопи діабетика [Текст] /А. В. Павлишин, В. О. Шідловський //Шпитальна хірургія. – 2012. – № 1. – С.67-70.

168.Павлишин А. В.

Зміни видового складу мікрофлори після вакуумної терапії гострих ранових дефектів у хворих із синдромом стопи діабетика [Текст] /А. В. Павлишин //Вісник наукових досліджень. – 2017. – № 3. – С.77-80.

169.Павлишин А. В.

Особливості впливу вакуумної терапії на динаміку клінічної картини ранових дефектів у хворих на синдром стопи діабетика [Текст] /А. В. Павлишин //Здобутки клінічної і експериментальної медицини. – 2017. – № 3. – С.117-121.

170.Павлишин А. В.

Особливості зміни видового складу мікрофлори при застосуванні вакуумної терапії хронічних ран у хворих на синдром стопи діабетика [Текст] /А. В. Павлишин //Шпитальна хірургія. – 2017. – № 3. – С.30-34.

171.Павлишин А. В.

Хірургічне лікування ранових дефектів у хворих на синдром стопи діабетика шляхом дермальної автопластики [Текст] /А. В. Павлишин, В. О. Шідловський //Шпитальна хірургія. – 2011. – № 3. – С.78-81.

172.Павлов Ю. И.

Организация медицинской помощи, амбулаторного и стационарного лечения больных с гнойно-некротическими формами синдрома диабетической стопы [Текст] /Ю. И. Павлов //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2012. – № 2. – С.55-59.

173.Павлович К. В.

Використання ін'єкційного матеріалу для регенерації шкіри лацерта для лікування трофічних виразок у хворих при синдромі діабетичної стопи [Текст] /К. В. Павлович, Р. І. Сидорчук //Клінічна хірургія. – 2015. – № 7. – С.44-46.

174.Пантьо В. І.

Оптимізація лікування хворих з приводу невропатично-інфікованої форми синдрому діабетичної стопи з використанням препаратів йоду та низькоінтенсивного лазерного випромінювання [Текст] /В. І. Пантьо, В. В. Пантьо, Г. М. Коваль //Клінічна хірургія. – 2017. – № 2. – С.50-53.

175. Пастер І. П.
Клінічні дослідження з використання стовбурових клітин у лікуванні пацієнтів із синдромом діабетичної стопи згідно з базою даних сайту ClinicalTrials.gov [Текст] /І. П. Пастер, М. Д. Тронько //Ендокринологія. – 2020. – т.25, № 3. – С.251-263.
176. Пауткин Ю.
Лечебная тактика у больных пожилого и старческого возраста с синдромом диабетической стопы [Текст] /Ю. Пауткин, М. Хохлова, М. Березко //Врач. – 2009. – № 5. – С.78-80.
177. Петренко О. М.
Діагностичне значення екзогенних колагенолітичних протеаз при лікуванні пацієнтів із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. М. Петренко, Б. Г. Безродний, А. О. Тихомиров //Український медичний часопис. – 2014. – № 6. – С.145-148.
178. Петренко О. М.
Роль ультразвукової кавітації у комплексі лікування пацієнтів з приводу гнійно-некротичних ускладнень синдрому діабетичної стопи [Текст] /О. М. Петренко //Клінічна хірургія. – 2015. – № 7. – С.41-43.
179. Пиптюк О. В.
Алгоритми лікування гнійно-некротичних процесів при синдромі діабетичної стопи [Текст] /О. В. Пиптюк, С. Б. Телемуха, В. О. Пиптюк //Галицький лікарський вісник. – 2016. – т.23, № 3 (ч.2). – С.118-121.
180. Пиптюк О. В.
Комплексне лікування гнійно-некротичних процесів діабетичної стопи (Wagner, 3-4 стадії) з урахуванням гемостазіологічних показників [Текст] /О. В. Пиптюк, В. О. Пиптюк //Шпитальна хірургія. – 2020. – № 1. – С.96-99.
181. Пиптюк О. В.
Метаболічна терапія в комплексному лікуванні хворих на гнійно-некротичну форму діабетичної стопи [Текст] /О. В. Пиптюк, С. Б. Телемуха, В. О. Пиптюк //Архів клінічної медицини. – 2014. – № 2 (ч.2). – С.93-94. – Матеріали конференції "ІІ Прикарпатський хірургічний форум" [м. Івано-Франківськ, 23-24 жовтня 2014 року].
182. Пиптюк О. В.
Остеопротегерин як маркер у лікуванні хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. В. Пиптюк, В. О. Пиптюк //Серце і судини. – 2017. – № 4. – С.91-95.

183. Поліпшення результатів хірургічного лікування гнійно-некротичних форм синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. С. Ксенофонов, О. М. Білозерцев, М. М. Башмаков, І. Д. Гудинов //Львівський медичний часопис. АСТА MEDIKA LEOPOLIENSIA. – 2010. – № 3. – С.58-60.
184. Попович Я. О.
Комплексне хірургічне лікування та анестезіологічне забезпечення оперативних втручань у хворих із нагнійними ускладненнями синдрому діабетичної стопи [Текст] /Я. О. Попович //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Медицина. – 2014. – № 1 (49). – С.133-136.
185. Порухення мікроциркуляції нижніх кінцівок у хворих на ішемічно-гангренозну форму синдрому діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, І. М. Дейкало, С. Й. Запорожан, П. В. Кісіль //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Медицина. – 2012. – № 3. – С.19-23.
186. Прийменко Д. С.
Динаміка загоєння ран у пацієнтів із гнійно-некротичними ускладненнями синдрому діабетичної стопи при розвантаженні кінцівки [Текст] /Д. С. Прийменко //Буковинський медичний вісник. – 2015. – т.19, № 3. – С.134-137.
187. Прийменко Д. С.
Зміни показників лейкоцитарних індексів у хворих з гнійно-некротичними ускладненнями синдрому діабетичної стопи [Текст] /Д. С. Прийменко //Харківська хірургічна школа. – 2014. – № 1. – С.60-63.
188. Прийменко Д. С.
Клініко-лабораторна оцінка застосування засобів розвантаження кінцівки у хворих з гнійно-некротичними ускладненнями синдрому діабетичної стопи [Текст] /Д. С. Прийменко //Сучасні медичні технології. – 2015. – № 1. – С.56-60.
189. Прийменко Д. С.
Психоемоційний стан хворих із гнійно-некротичними ускладненнями синдрому діабетичної стопи, які застосовували різні засоби розвантаження кінцівки [Текст] /Д. С. Прийменко //Буковинський медичний вісник. – 2015. – т.19, № 1. – С.133-136.
190. Прийменко Д. С.
Фактори ризику язвообразования у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /Д. С. Прийменко //Харківська хірургічна школа. – 2011. – № 4. – С.124-127.

191. Принципи диференціальної діагностики гнійно-некротичних процесів діабетичної стопи і сепсису [Текст] /С. Д. Шаповал, О. В. Трибушний, І. Л. Савон, Л. Ю. Слободченко //Клінічна хірургія. – 2018. – № 8. – С.30-32.
192. Приступюк М. О.
Удосконалення хірургічної техніки ампутації пальців та лікування хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /М. О. Приступюк, Б. Г. Безродний //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2015. – № 8. – С.113-117.
193. Приступюк О. М.
Синдром діабетичної стопи: сучасна концепція діагностики та лікування [Текст] /О. М. Приступюк //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2009. – № 4. – С.68-70.
194. Прогностичне значення транскутанної напруги кисню при виборі рівня ампутації у хворих на синдром діабетичної стопи, ускладнений медіакальцинозом артерій [Текст] /Р. В. Сабадош, І. Я. Михалойко, І. С. Михалойко, В. А. Решетило //Art of Medicine. – 2017. – № 1. – С.37-41.
195. Рак С. О.
Особливості психоемоційних і когнітивних порушень у хворих на цукровий діабет 2 типу в поєднанні з діабетичною стопою [Текст] /С. О. Рак //Медсестринство. – 2020. – № 1. – С.55-57.
196. Реализация мультидисциплинарного подхода к лечению синдрома диабетической стопы: роль ангиохирурга [Текст] /О. А. Шумков, М. С. Любарский, И. А. Алтухов [и др.] //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2013. – № 11. – С.9-15.
197. Реваскуляризирующие операции при нейроишемической форме синдрома диабетической стопы [Текст] /И. Н. Игнатович, Г. Г. Кондратенко, Г. А. Сергеев, С. Н. Корниевич //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2012. – № 3. – С.38-42.
198. Результати комплексного диференційованого лікування хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /П. О. Герасимчук, І. М. Дейкало, С. Й. Запорожан [та ін.] //Вісник наукових досліджень. – 2017. – № 2. – С.77-80.
199. Результати хірургічного лікування хворих із ішемічною формою синдрому діабетичної стопи та ураженням артерій підколінно-гомількового сегмента [Текст] /С. М. Діденко, В. В. Бойко, Ю. В. Іванова [та ін.] //Международный медицинский журнал. – 2018. – т.24, № 3. – С.20-23.

200. Результаты комплексного хирургического лечения больных с гнойно-некротическими поражениями на фоне синдрома диабетической стопы [Текст] /А. И. Аникин, О. В. Гриднев, М. М. Ахметов [и др.] //Российский медицинский журнал. – 2012. – № 2. – С.11-13.
201. Результаты лечения пациентов с хронической критической ишемией при нейроишемической форме синдрома диабетической стопы [Текст] /И. Н. Игнатович, Г. Г. Кондратенко, Г. А. Сергеев [и др.] //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2011. – № 6. – С.51-55.
202. Результаты лечения ран с помощью богатой тромбоцитами плазмы у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /А. В. Пасечник, Т. И. Тамм, О. В. Данилова, М. С. Попов //Експериментальна і клінічна медицина. – 2019. – № 1. – С.22-27.
203. Результаты реконструктивных операций при синдроме диабетической стопы у геронтологических больных [Текст] /М. Д. Дибиров, Р. У. Гаджимурадов, А. А. Дибиров [и др.] //Ангиология и сосудистая хирургия. – 2011. – т.17, № 1. – С.145-150.
204. Роль граммпозитивної мікрофлори та її резистентність при гнійно-некротичних ускладненнях у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, Л. А. Василевська [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2019. – № 10. – С.38-41.
205. Роль магнітно-резонансної томографії в діагностиці ранніх ускладнень при синдромі діабетичної стопи [Текст] /Г. В. Цвигун, Л. Д. Цыбенко, Н. И. Хеда, С. А. Сапа //Український медичний вісник/Therapia/. – 2016. – № 10. – С.22-27.
206. Роль цитокинов в розвитку синдрому діабетичної стопи [Текст] /В. В. Потемкин, Л. В. Ковальчук, Д. А. Воеводин [и др.] //Российский медицинский журнал. – 2011. – № 3. – С.14-17.
207. Рудіченко В. М.
Діабетична стопа: актуальність у практиці сімейної медицини та власний клінічний досвід [Текст] /В. М. Рудіченко, Ю. В. Антонюк, Д. О. Лазарюк //Ліки України. – 2018. – № 2. – С.58-64.
208. Русак О. Б.
Особливості патогенетичних механізмів порушення регіонарного кровотоку при синдромі діабетичної стопи (огляд літератури) [Текст] /О. Б. Русак //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2015. – № 6. – С.91-95.

- 209.Рязанов Д. Ю.
Размышления о предложенной С. Д. Шаповалом и соавторами классификации осложненного синдрома диабетической стопы [Текст] /Д. Ю. Рязанов //Клінічна хірургія. – 2011. – № 1. – С.69-70.
- 210.Савон И. Л.
Иммунологические нарушения и их коррекция у больных с осложненным синдромом диабетической стопы [Текст] /И. Л. Савон //Сучасні медичні технології. – 2011. – № 2. – С.66-70.
- 211.Савон И. Л.
Коррекция иммунных нарушений у больных сахарным диабетом II типа с осложненным синдромом диабетической стопы [Текст] /И. Л. Савон //Клінічна хірургія. – 2011. – № 8. – С.55-58.
- 212.Савон И. Л.
Роль про- и противовоспалительных цитокинов у больных с осложненным синдромом диабетической стопы [Текст] /И. Л. Савон //Сучасні медичні технології. – 2010. – № 3. – С.73-80.
- 213.Савон И. Л.
Эффективность терапии иммуноактивными препаратами у больных сепсисом на фоне осложненного синдрома диабетической стопы [Текст] /И. Л. Савон //Український журнал хірургії. – 2012. – № 1. – С.70-75.
- 214.Самойленко Г. Е.
Использование ацеллюлярного дермального матрикса в лечении тяжелого гнойно-некротического поражения при синдроме диабетической стопы на фоне критической ишемии конечности [Текст] /Г. Е. Самойленко //Хірургія України. – 2010. – № 3. – С.49-53.
- 215.Синдром диабетической стопы в клинической практике [Текст] /В. Н. Оболенский, Т. В. Семенова, П. Ш. Леваль, А. А. Плотников //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2010. – № 3. – С.32-42.
- 216.Синдром діабетичної стопи. Діабетична периферійна невропатія [Текст] /С. М. Василюк, А. Г. Шевчук, В. М. Федорченко [та ін.] //Art of Medicine. – 2019. – № 1. – С.21-26.
- 217.Скрипко В. Д.
Ефективність використання антигіпоксантив у комплексному хірургічному лікуванні хворих з гангренозно-ішемічною формою синдрому діабетичної стопи [Текст] /В. Д. Скрипко //Львівський медичний часопис. АСТА МЕДИКА LEOPOLIENSIA. – 2010. – т.16, № 2. – С.71-74.

- 218.Скрипко В. Д.
Клінічно-морфогістохімічна діагностика життєздатності кінцівки у хворих на синдром діабетичної стопи з критичною ішемією та його лікування [Текст] /В. Д. Скрипко //Буковинський медичний вісник. – 2010. – т.14, № 3. – С.79-83.
- 219.Слободченко Л. Ю.
Особливості антибактеріальної терапії у хворих на змішану форму ускладненого синдрому діабетичної стопи [Текст] /Л. Ю. Слободченко //Харківська хірургічна школа. – 2019. – № 2. – С.98-101.
- 220.Сокрут В. Н.
Роль вегетативной дисфункции в патогенезе различных форм синдрома диабетической стопы [Текст] /В. Н. Сокрут, С. В. Баркалов //Российский медицинский журнал. – 2013. – № 6. – С.34-36.
- 221.Соціальні аспекти ведення пацієнтів із синдромом діабетичної стопи [Текст] /О. В. Марченко, М. Б. Горобейко, Т. Ю. Юзвенко [та ін.] //Ендокринологія. – 2018. – т.23, № 3. – С.205-209.
- 222.Стан клітинного імунітету при синдромі діабетичної стопи [Текст] /О. Й. Хомко, Р. І. Сидорчук, П. М. Волянчук [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2017. – № 8. – С.48-49.
- 223.Стандарти протоколів лікування ускладненого синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, Д. О. Смирнова [та ін.] //Харківська хірургічна школа. – 2013. – № 3. – С.119-123.
- 224.Стряпухин В. В.
Хирургическое лечение диабетической стопы [Текст] /В. В. Стряпухин, А. Н. Лищенко //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2011. – № 2. – С.73-78.
- 225.Ступин В. А.
Метаболическая терапия у больных при синдроме диабетической стопы [Текст] /В. А. Ступин, С. В. Горюнов, А. И. Привиденцев //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2013. – № 10. – С.25-31.
- 226.Супрун Э. В.
Мультидисциплинарный подход к профилактике и лечению периферической полинейропатии и синдрома диабетической стопы [Текст] /Э. В. Супрун //Рациональная фармакотерапия. – 2017. – № 2. – С.39-44.

- 227.Трибушний О. В.
Комплексне лікування хворих із ускладненим синдромом діабетичної стопи та сепсисом [Текст] /О. В. Трибушний //Харківська хірургічна школа. – 2019. – № 1. – С.114-118.
- 228.Трибушний О. В.
Оцінка віддалених результатів лікування хворих із ускладненим синдромом діабетичної стопи та визначення шляхів надання їм медико-соціальної допомоги [Текст] /О. В. Трибушний //Шпитальна хірургія. – 2017. – № 3. – С.73-78.
- 229.Трибушной О. В.
Сепсис у больных с осложненным синдромом диабетической стопы. Взгляд на проблему [Текст] /О. В. Трибушной //Сучасні медичні технології. – 2015. – № 4. – С.95-100.
- 230.Тутуров С. С.
Опыт применения препарата ауротаз-Р у больных с синдромом диабетической стопы [Текст] /С. С. Тутуров, А. А Маметьев //Харківська хірургічна школа. – 2015. – № 1. – С.123-126.
- 231.Умеров Е. Е.
Застосування розвантажувального ортеза при лікуванні синдрому діабетичної ступні [Текст] /Е. Е. Умеров, І. І. Чонка //Вісник наукових досліджень. – 2013. – № 3. – С.78-80.
- 232.Філімонов Р. В.
Питання анестезіологічного забезпечення хірургічних втручань у хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /Р. В. Філімонов, І. В. Філімонова, Ю. Ю. Кобеляцький //Запорожский медицинский журнал. – 2019. – т.21, № 5. – С.679-684.
- 233.Філімонов Р. В.
Стрес-реакція на операційну травму у хворих із синдромом діабетичної стопи, оперованих в умовах регіонарної анестезії [Текст] /Р. В. Філімонов //Медицина невідкладних станів. – 2019. – № 6. – С.142-146.
- 234.Фусс Ю. О.
Доцільність використання нейтрофільно-лімфоцитарного індексу при діагностиці інфікування виразок у хворих із синдромом діабетичної стопи на тлі хронічного панкреатиту [Текст] /Ю. О. Фусс, В. П. Польовий, А. О. Волобоєва //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2017. – т16, № 2. – С.98-100.

235. Характеристика мікробного пейзажу гнійних осередків у хворих на ускладнений синдром діабетичної стопи у часовому аспекті [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, О. В. Трибушний [та ін.] //Клінічна анатомія та оперативна хірургія. – 2019. – т.18, № 4. – С.11-16.
236. Хирургическое поэтапное лечение пациентов с синдромом диабетической стопы [Текст] /Е. Д. Хворостов, С. А. Морозов, Ю. Б. Захарченко, Г. Н. Герасимов //Харківська хірургічна школа. – 2017. – № 1. – С.45-49.
237. Хіміч С. Д.
Значення антибіотиків місцевої дії для профілактики і лікування гнійно-запальних процесів м'яких тканин та діабетичної стопи [Текст] /С. Д. Хіміч, О. В. Кателян, І. О. Малишевський //Хірургія України. – 2019. – № 4. – С.28-32.
238. Хірургічне лікування хворих з приводу синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. М. Василюк, М. Д. Василюк, А. Г. Шевчук [та ін.] //Клінічна хірургія. – 2009. – № 11-12. – С.22-23.
239. Храмилин В. Н.
Роль местных средств в профилактике и лечении инфекционных осложнений синдрома диабетической стопы [Текст] /В. Н. Храмилин //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2011. – № 10. – С.78-81.
240. Чернов В. Н.
Показания к ампутации нижней конечности и определение ее уровня при "диабетической стопе" [Текст] /В. Н. Чернов, А. Б. Анисимов, С. А. Гусарев //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2009. – № 7. – С.38-42.
241. Шаповал С. Д.
Летальність у хворих з ускладненим синдромом діабетичної стопи з проявами сепсису згідно з рекомендаціями "Sepsis-3" [Текст] /С. Д. Шаповал, О. В. Трибушний, І. Л. Савон //Клінічна хірургія. – 2018. – № 3. – С.33-34.
242. Шаповал С. Д.
Порушення клітинного та гуморального імунітету у хворих на сепсис на тлі ускладненого синдрому діабетичної стопи [Текст] /С. Д. Шаповал, І. Л. Савон, М. Г. Клевцова //Шпитальна хірургія. – 2012. – № 1. – С.15-18.
243. Шаповал С. Д.
Сепсис у хворих за ускладненого синдрому діабетичної стопи – оксидантний стрес організму [Текст] /С. Д. Шаповал, О. В. Трибушний, І. Л. Савон //Клінічна хірургія. – 2017. – № 10. – С.41-43.

244. Шаповал С. Д.
Стан гіпофізарно-тиреοїдної системи у хворих на ускладнений синдром діабетичної стопи, що супроводжується сепсисом [Текст] /С. Д. Шаповал, О. В. Трибушний, І. Л. Савон //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Медицина. – 2016. – № 1 (53). – С.96-98.
245. Шідловський В. О.
Медико-соціальна адаптація та якість життя хворих на синдром стопи діабетика [Текст] /В. О. Шідловський, П. О. Герасимчук, І. Б. Романів //Сучасні медичні технології. – 2010. – № 1. – С.32-36.
246. Шідловський В. О.
Проблемні питання в лікуванні хворих із синдромом діабетичної стопи [Текст] /В. О. Шідловський, П. О. Герасимчук, І. Б. Романів //Вісник наукових досліджень. – 2009. – № 4. – С.62-63.
247. Шлапак І. П.
Досвід застосування Тивортину в комплексі лікування синдрому діабетичної стопи [Текст] /І. П. Шлапак, О. А. Галушко //Клінічна хірургія. – 2011. – № 2. – С.61-64.
248. Шор Н. А.
Клиническая классификация синдрома диабетической стопы [Текст] /Н. А. Шор //Клінічна хірургія. – 2011. – № 9. – С.55-57.
249. Штильман М.
Комбинированное лечение гнойно-некротических осложнений синдрома диабетической стопы [Текст] /М. Штильман, И. Чумбуридзе, О. Явруян //Врач. – 2009. – № 5. – С.86-87.
250. Штильман М.
Способ ампутации при синдроме диабетической стопы [Текст] /М. Штильман, И. Чумбуридзе //Врач. – 2009. – № 6. – С.72-73.
251. Эффективность гиалуроновой кислоты в лечении синдрома диабетической стопы. Результаты систематического обзора и метаанализа РКИ [Текст] //Практична ангіологія. – 2016. – № 2. – С.41-43.
252. Эффективность использования в комплексном хирургическом лечении больных с гангренозно-ишемической формой синдрома диабетической стопы антигипоксантами [Текст] /В. Д. Скрипко, Е. И. Дельцова, М. Г. Гончар, Р. В. Сабадош //Хирургия. Журнал имени Н. И. Пирогова. – 2013. – № 6. – С.59-64.